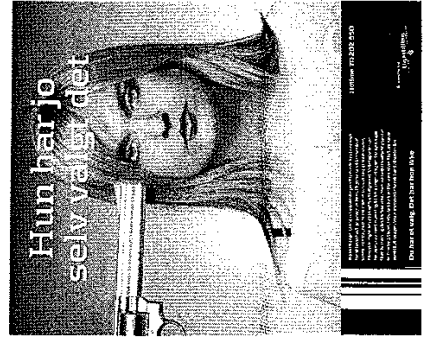

Status for regeringens handlingsplan mod handel med mennesker

30. oktober 2009, Landstingssalen

Vibeke Abel
Ligestillingsafdelingen

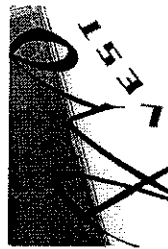

ORGANISERING af indsatsen

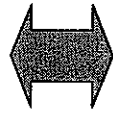
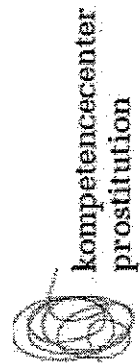
MINISTER FOR

Ligestilling

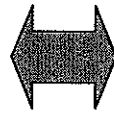
Den tværministerielle arbejdsgruppe om menneskehandel

LØKK

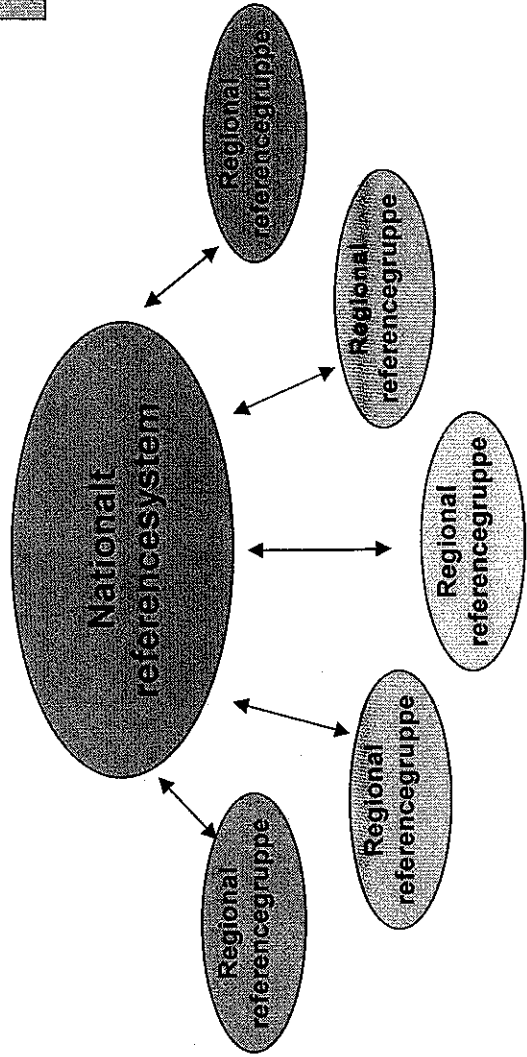
CENTER O Menneskehandel

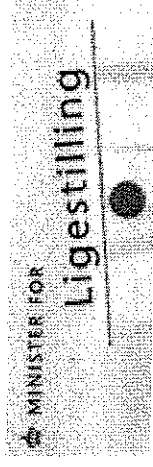
Udlændingesevice

Rigspolitiet
NEC/RUA

Eksterne
specialister
og eksperter

Kort om handlingsplanen

Handlingsplanens 4 indsatsområder:

- Styrke efterforskningen, så bagmænd identificeres og straffes
- Støtte ofre for menneskehandel ved at styrke de sociale tilbud
- Forebygge menneskehandel ved at begrænse efterspørgslen og øge befolkningens viden
- Forebygge menneskehandel ved at styrke det internationale samarbejde

Aktiviteter i handlingsplanen

MINISTER FOR

Ligestilling

I praksis	Udvikling af metoder	Videnproduktion
➤ Opsøgende arbejde	➤ Opsøgende arbejde	➤ Løbende national og international
➤ Lokale teams	➤ Forberedt	➤ monitorering
➤ mødesteder	➤ Hjemsendelse	➤ Vidensbank
➤ Hotline	➤ Aktiviteter og træning	➤ Systematisk
➤ Botilbud og forberedt	➤ under refleksions-	➤ dokumentation af
➤ hjemsendelse	➤ perioden	➤ viden
➤ Internationalt NGO-	➤ Indikatorer for	➤ Netværk og
➤ netværk	➤ identifikation af ofre	➤ referencesystemer
➤ Personlig repræsentant	➤ for menneskehandel	
➤ til børn og unge		
➤ Individuelle		
➤ handleplaner		
➤ Politi- og		
➤ efterforskningsindsats		

Handlingsplanens mål

MINISTER FOR

Ligestilling

Regeringens udvalgte mål 2007 – 2010:

- ▲ 2007: Etablering af CMM
- ▲ 2008: Alle ofre tilbydes forberedt hjemsendelse
- ▲ 2008: 10 % af befolkningen kender til problemstillinger vedr. menneskehandel og ved, hvad de kan gøre, hvis de får kendskab til menneskehandel
- ▲ 2009: Alle børn og mindst 40 % af kvinder, som registreres som ofre, modtager social støtte og forberedt hjemsendelse i samarbejde med en lokal NGO/social organisation
- ▲ 2010: Tilbagemeldinger om mindst 50 % af de ofre, som har modtaget hjælp til repatriering

CENTER

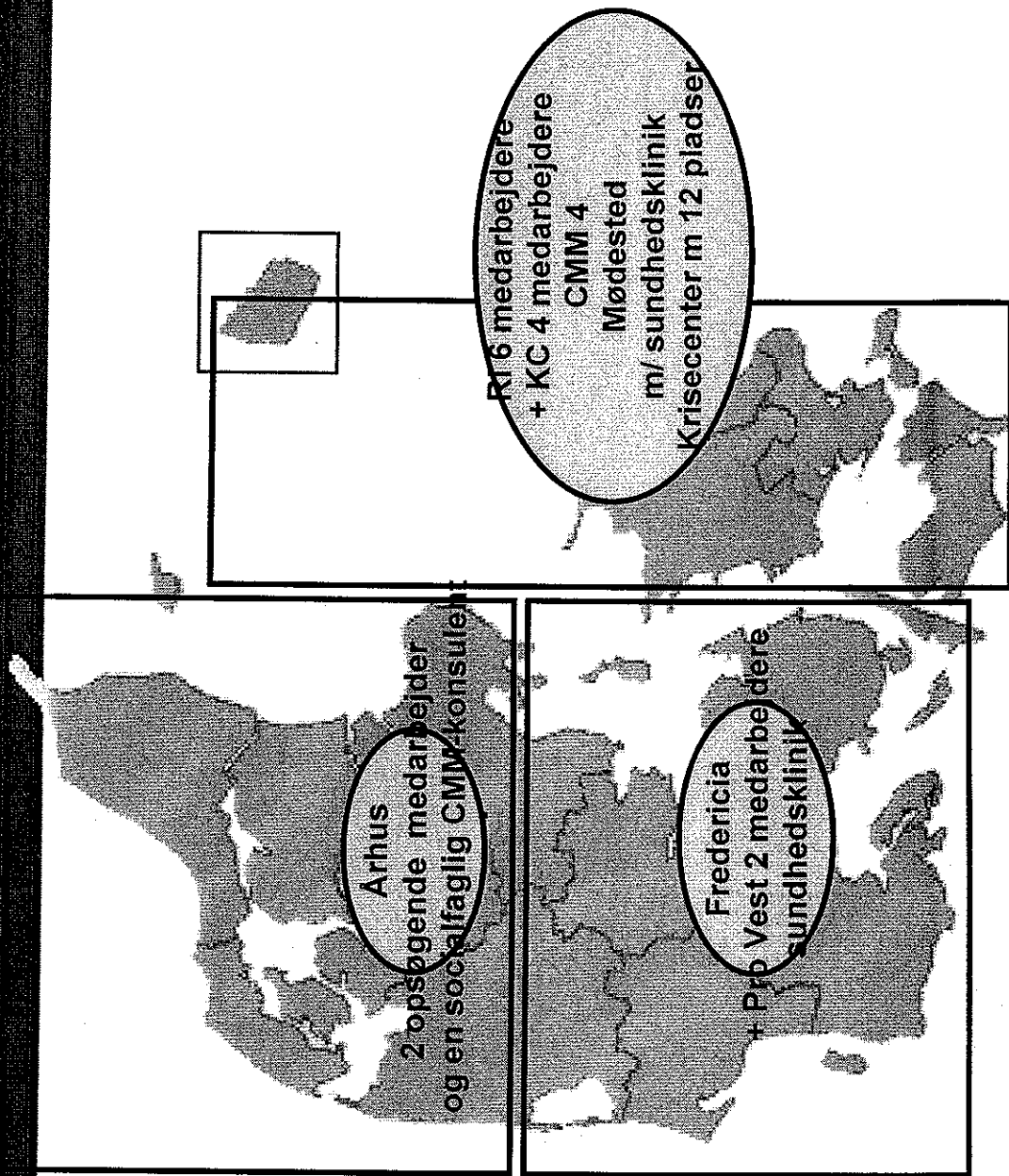
Center mod menneskehandel

Hvad laver vi ?

- At iværksætte, koordinere, monitorere og udvikle den sociale indsats til ofre for menneskehandel
- At koordinere samarbejdet mellem de sociale organisationer og andre myndigheder
- At producere, indsamle og formidle viden om menneskehandel

CENTER OG MENNESKEHANDEL

Organisering og bemanning

SERVICESTYRELSEN - SOCIAL VIDEN TIL GAVN

- Et specialiseret krisecenter drevet af Reden International
-12 pladser
- Odense Krisecenter – 2 pladser
- LOKK's krisecentre generelt for korte ophold
- Asylcentrene generelt og specielt Kvindecentret i Kongelunden og Sandholms særlige kvindegang målrettet sårbare kvinder
- Sjælsmark/Gribskov for uledsagede mindreårige

Samarbejdet med politiet

- NEC
- Rigspolitiets Udlændingeafdeling
- Lokale politikredse
- Samarbejde i forbindelse med aktioner
- Metodeudviklingsprojekt
- Udvikling og justering af procedurer
- Undervisning på politiskolen og temadage for kredsene
- Formaliserede møder i forskellige fora
- i 2008 assisterede CMM ofre ved 53 politiaktioner over hele landet

- Rolle- og ansvarsafklaring
- Identifikation
- Ud - og afvisning
- Forsøgelse
- Botilbud
- Kontaktpersonordning
- Den forberedte hjemsendelse i samarbejde med IOM

Socialarbejderne har været i kontakt med i alt 307 personer, som kunne være blandt målgruppen af ofre for menneskehandel.

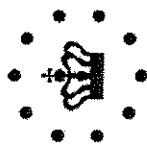
- Gaden: 57
- Klinikker: 40 (5 med indikationer på handel)
- Mødestedet: 185 (2 lettiske kvinder er identificeret som ofre alm. støtte og omsorg / 1 fra Nigeria identificeret som offer, alm. støtte og omsorg.)
- Politimæssig indsats: 24 (18 er identificeret som ofre, heraf 6 i forbindelse med aktioner/razziaer)
- hotline: 1

- De 12 kvinder der i 3. kvartal er vurderet handlet af US har modtaget følgende indsats:
- **Hjemrejst (6)**
 - 1 rumænsk kvinde er trådt ud af tilbud og rejst hjem via RUA.
 - 1 nigeriansk kvinde er rejst til opholdstilladelsesland via politiet
 - 4 thailandske kvinder rejst hjem, heraf 1 via IOM og 3 via politiet.
- **På krisecenter (2)**
 - 1 nigeriansk kvinde på RI's Krisecenter (er ved at få forberedt hjemsendelse)
 - 1 nigeriansk kvinde på Odense Krisecenter (har søgt asyl)
- **I asylsystemet (2)**
 - 1 rumænsk kvinde er tilknyttet Kvindecentret Kongelunden, men er indskrevet på RI's krisecenter.
 - 1 thailandsk kvinde er tilknyttet Kvindecentret Kongelunden, men er indskrevet på RI's krisecenter.
- **Forsvundet (1)**
 - 1 nigeriansk kvinde
- **Trådt ud af tilbud (1)**
 - 1 lettisk kvinde

Nogle årsager til at ofre for menneskehandel ikke

- de opfatter ikke tilbuddet som et reelt alternativ til de liv det har nu
- de er rejst ud med en drøm om et bedre liv, de kan ikke bare vende, måske dårligere stillet
- de er under tvang og trusler fra deres bagmænd rettet mod dem selv eller deres familie
- de har stor gæld til bagmænd og forsørgerpligter hjemme – de er nødt til at skaffe penge
- når de alligevel skal tilbage, ser de ingen grund til at vente
- de oplever det som stigmatiserende at modtage tilbud i hjemlandet
- de kan ikke holde ud at "vente" i et krisecenter, de skal videre med deres liv
- de søger hjælp andre steder
- de har ambivalente følelser til deres bagmænd
- de forstår ikke tilbuddene eller har svært ved at forholde sig til, hvad der sker

- I 3. kvartal har der været 792 brugere af mødestedet på 35 åbningsdage. Heraf er 607 registreret som gengangere.
- Besøgstallet spænder fra 8-52, med et gennemsnit pr. åbningsdag på 22,5.
- Besøgstallet fordeler sig på følgende nationaliteter:
 - Afrikanere 391
 - Central- og østeuropæere 329
 - Baltere 35
 - Sydamerikanere 33
 - Asiatere 9
 - Jamaicanere 8
 - Portugiser 1
 - Ikke nationalitetsbestemte 5
 - Sundhedstilbuddet er benyttet 206 gange^[1]
 - Uddannelsesstilbuddet er benyttet 16 gange
 -
- ^[1] Der arbejdes pt. på en opgørelse over hvad sundhedstilbuddet anvendes til

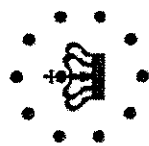

UDLÆNDINGESERVICE

Høring om menneskehandel

30. oktober 2009

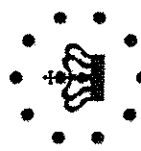
v/Kristina Rosado
Fuldmægtig
Forsørgelseskontoret

UDLÆNDINGESERVICE

Det gør Udlændingesservice

- Afgørelse om en udlænding er handlet
- Refleksionsperiode
- Indkvartering
- Forberedt hjemsendelse

UDLÆNDINGESERVICE

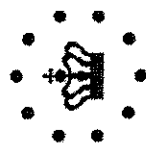
Særligt om forberedt hjemsendelse

Tilbud i Danmark

- Indkvartering
- Psykologisk hjælp
- Juridisk hjælp
- Socialpædagogisk hjælp
- Sundhedsbehandling

Hjemsendelse

- Aftalen med IOM
- Modtagelse i hjemland
- Reintegrationsplan
- Reintegrationsrapport

UDLÆNDINGESERVICE

Erfaringer med forberedt hjemsendelse

- 9 gennemførte forberedte hjemsendelser
- Tager tid at skabe tillid
- Træder ud af tilbud
- Ønske om hurtig hjemrejse

'Den italienske model'

Talepapir til høring om menneskehandel i Landstingssalen d. 30. oktober 2009 for Retsudvalget, Socialudvalget, Integrationsudvalget og Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Trine Mygind Korsby, konsulent i Center mod Menneskehandel

Menneskehandel i Italien

- Italien er et transit- og destinationsland for både mænd, kvinder og børn, der menneskehandles med henblik på udnyttelse til prostitution, tiggeri og tvangsarbejde.
- Italien er ét af de få europæiske lande, hvor der gives opholdstilladelse til ofre for menneskehandel, som med tiden kan gøres til en permanent opholdstilladelse¹.

Særlig opholdstilladelse og forpligtelse til deltagelse i program om social assistance, beskyttelse og integration

- Via artikel 18 i Italiens immigrationslovgivning (jævnfør lov 286 af juli 1998) kan ofre for menneskehandel få en særlig opholdstilladelse i landet, og de er samtidig forpligtede til at deltage i statens program om social assistance, beskyttelse og integration.
- Artikel 18-opholdstilladelsen gives på baggrund af en anmeldelse til politiet – politiet behøver ikke som udgangspunkt en dybdegående afhøring for, at opholdstilladelsen kan gives. Ideen bag dette er, at der skabes en refleksionsperiode for ofret, inden vedkommende beslutter om han/hun vil vidne i en retssag.
- Ofre for menneskehandel kan som udgangspunkt opnå to former for midlertidig opholdstilladelse: en 'retlig/juridisk' opholdstilladelse eller en 'humanitær'/'social' opholdstilladelse. Opholdstilladelsen kan med tiden gøres permanent.
- Statens program om social assistance, beskyttelse og integration giver adgang til sociale services og service fra sundhedssektoren samt adgang til uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedet.
- Det er Afdelingen for Ligestilling, der overordnet styrer programmerne, der udspringer af artikel 18. Afdelingen for Ligestilling koordinerer en tværministeriel kommission, der har ansvar for implementeringen af artikel 18.
- Programmerne, der udspringer af artikel 18, tilbyder ikke de samme services, men kan fx inkludere passende bolig, italienskundervisning, juridisk rådgivning og hjælp til at finde arbejde.
- Ngo'er er involveret som nøgleaktører i det nationale system med modtagelse af og assistance til ofre for menneskehandel.

¹ Ofre for menneskehandel kan også opnå permanent opholdstilladelse i Belgien, hvis ofret bidrager til efterforskningen og retsforfølgelsen af bagmændene.

Idéerne bag 'den italienske model'

- Ofret får et incitament til at ville samarbejde i forhold til efterforskningen, da vedkommende får mulighed for ophold i Italien, og således får mulighed for at skabe sig et nyt liv.
- Tanken bag 'den italienske model' er, at ofret bedre kan samarbejde med myndighederne ud fra et sikkert og trygt standpunkt.
- Ud fra mit eget antropologiske feltarbejde blandt ofre for menneskehandel i Italien har jeg erfaret, at flere af de ofre, som var mine informanter – som jeg stadig er i kontakt med – har været i stand til at skabe sig et nyt liv med arbejde og uddannelse i Italien.

Strafferamme, domme og antal særlige opholdstilladelser

- Strafferammen for menneskehandel går fra 8 til 20 års fængsel (jævnfør lov 228 af august 2003, der er den første italienske lov, der gør menneskehandel ulovlig). Straffen skærpes ved menneskehandel med børn.
- I år 2007 blev i alt 282 bagmænd dømt efter denne lov.
- I perioden fra år 2000-2007 er der hvert år blevet udstedt mellem 833 og 1.062 særlige opholdstilladelser til ofre for menneskehandel i Italien.

"Den finske model" – Om købesexforbuddet i Finland

Talepapir til høring om menneskehandel i Landstingssalen den 30. oktober 2009 for Retsudvalget, Socialudvalget, Integrationsudvalget og Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Ann Maskell, konsulent Center mod Menneskehandel

"Den finske model" – et kompromis

Ud fra et ønske om at reducere omfanget af menneskehandel i Finland besluttede det finske parlament i oktober 2006 at forbyde køb af seksuelle ydelser af et offer for menneskehandel og/eller et offer for groft rufferi. Overtrædelse af loven straffes med bøder eller fængsel på op til 6 måneder (Straffelovens art. 20:8a).

Overordnet om "den finske model"

- Det er endnu for tidligt at udtale sig om effekterne af "den finske model".
- Der foreligger ikke dokumentation for, hvorvidt modellen har påvirket omfanget af udbud og efterspørgsel efter prostituerede (hvoraf nogle kan være ofre for menneskehandel og groft rufferi).
- Foreløbig er der kun fældet dom i én sag.
- Ofrenes position er tilsyneladende ikke forbedret, men snarere forværret.
- Muligvis kan loven have en signaleffekt, der på sigt kan påvirke kundefærdigheden og mindske efterspørgslen.

Foreløbige erfaringer fra Finland

Siden loven trådte i kraft for 3 år siden (oktober 2006) er der kun fældet dom i én sag vedrørende en estisk kvinde, hvor i alt 19 mænd blev dømt (sommer 2008).

Prostitueredes erfaringer med "den finske model"

En mindre interviewundersøgelse med knap 50 prostituerede i Helsinki viser at:

- a. Samtlige prostituerede fordømmer rufferi og menneskehandel, men ingen er for en kriminalisering af købesexkunderne.
- b. Ingen nævner, at deres situation er forbedret efter, at loven trådte i kraft.
- c. De har svært ved at se, hvordan loven kan beskytte dem, men ønsker politiets beskyttelse i forhold til udnyttelsen fra alfonser og bagmænd.
- d. De kunder, der er tilbage på gaden, udviser en mere aggressiv adfærd.
- e. De udenlandske prostituerede får færre kunder grundet den offentlige (mis)forståelse af, at alle udenlandske prostituerede er ofre for menneskehandel.
- f. Det er blevet lettere at få faste kunder, fordi kunderne vurderer, at det er mere sikkert at købe seksuelle ydelser af én, som de kender i forvejen.

"Den finske model" – et kompromis mellem "den svenske model" og ingen kriminalisering

"Den finske model" er en modificeret udgave af modellen i Sverige, hvor der som bekendt er indført et generelt forbud af sexkøb. Den mest afgørende forskel mellem den svenske og den finske model er, at den finske model tydeligt skelner mellem prostitution og menneskehandel. Mere populært sagt mellem "frivillig" og "tvungen" prostitution.

Retsudvalget i Finland udgav i juni 2006 en rapport, hvor de anbefalede parlamentet at vedtage den modificerede version, den såkaldte "finske model", eftersom:

- Et generelt købesexforbud vil begrænse selvbestemmelse i de tilfælde, hvor to personer frivilligt har indgået en aftale (om køb og salg af sex), som de begge er indforstået med.
- Prostitution kun delvist er forbundet med menneskehandel og formålet med loven er at reducere menneskehandel (ikke prostitution generelt).
- Beskrivelsen af den kriminelle handling i det generelle købesexforbud er for upræcist.
- Resultaterne af "den svenske model" er omdiskuterede.

Kritik af "den finske model"

1. I praksis er loven vanskelig at implementere. Hvordan skal prostitutionskunder kunne kende forskel på, hvem der er et offer, og hvem der ikke er det? Hvordan kan politiet skaffe bevismateriale?
2. "Den finske model" er ren signalpolitik og hvorfor bruge straffeloven til at sende signaler?
3. "Den finske model" er en udvanding af den svenske model.
4. Frygt for at fokus på kriminalisering af købesexkunder vil flytte fokus fra menneskehandlens årsager og ofrenes egentlige (økonomiske) problemer.

Fakta om prostitution og menneskehandel i Finland

Prostitution og menneskehandel er to adskilte fænomener. I Finland er hovedparten af de identificerede ofre for menneskehandel dog handlet til seksuel udnyttelse. Det samme gør sig gældende for Danmark.

Omfang

- Det anslås, at mellem 8000 og 10.000 personer årligt sælger seksuelle ydelser i Finland, heraf er omkring 70 % udenlandske (primært fra Rusland, de baltiske lande og Thailand).
- Der findes ikke et estimat på omfanget af menneskehandel i Finland, og indtil videre er der kun identificeret ganske få ofre for menneskehandel.

Lovgivning

- Som det også gør sig gældende i Danmark er menneskehandel, rufferi samt køb af seksuelle ydelser fra mindreårige forbudt i Finland.
- I modsætning til Danmark er det dog ifølge finsk straffelov forbudt at:
 - Markedsføre og annoncere seksuelle ydelser.
 - Købe og sælge seksuelle ydelser i det offentlige rum.
 - Købe seksuelle ydelser af ofre for menneskehandel eller ofre for groft rufferi ("Den finske model").

I praksis betyder det, at der kun foregår ganske lidt gadeprostitution, og at salg og køb af seksuelle ydelser primært foregår på internettet, på barer og i natklubber.

- Personer fra lande udenfor EU kan ifølge udlændingelovgivningen blive deporteret eller nægtet adgang til Finland, hvis de mistænkes for at ville tjene penge ved salg af seksuelle ydelser.
- Finland har som Danmark en national handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. Handlingsplanen er fra 2005 og er sidenhen revideret i 2008.

Antal domfældelser i sager om menneskehandel (bagmænd)

Der er i alt fældet dom i to menneskehandelssager i Finland. Begge sager omhandlede handel til seksuel udnyttelse. Der har dog været mistanke om menneskehandel i andre sager, bl.a. en sag om handel til tvangsarbejde.

Refleksionsperiode og midlertidig opholdstilladelse

Ofre for menneskehandel kan få tilbudt en refleksionsperiode, der løber fra 30 dage til 6 måneder. Derudover har de mulighed for at få en midlertidig opholdstilladelse på den betingelse, at de er villige til at samarbejde med politi og retsmyndighederne.

National rapportør om menneskehandel

I Finland er Ombudsmanden for Minoriteter udpeget som en uafhængig national rapportør til at indsamle viden om menneskehandel, jævnligt rapportere til regeringen og komme med anbefalinger til nye initiativer. I 2010 vil den uafhængige nationale rapportør om menneskehandel afgive sin første rapport til det finske parlament.